

Подвірна Тетяна
кандидат економічних наук
старший викладач кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя
Тернопіль, Україна
Tetiana Podvirna
PhD in Economics
Senior Lecturer of of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ДОХОДИ І ВИТРАТИ УКРАЇНЦІВ THE IMPACT TO THE COVID-19 PANDEMIC ON THE INCOME AND EXPENDITURE OF UKRAINIANS

У 2020 році одним з головних чинників впливу на економічні процеси виявився фактор розповсюдження пандемії COVID-19. У відповідь на пандемію відбулись суттєві зміни у життєдіяльності багатьох держав світу, у тому числі і в Україні.

Розвиток країни залежить від якості життя населення, отже питання формування доходів населення є актуальним за умов нестабільної економіки. Важливим показником вимірювання якості життя є доходи та витрати населення. Джерелами формування доходів домогосподарств в Україні виступають: заробітна плата, пенсії, стипендії, субсидії, соціальні допомоги, доходи від підсобного господарства, доходи від підприємницької діяльності і самозайнятості, доходи від власності, інші доходи

Згідно з даними Державна служба статистика України доходи населення у II кварталі 2021 році становили 1079,8 млрд грн, наявний дохід у розрахунку на одну особу становив 18969 грн.

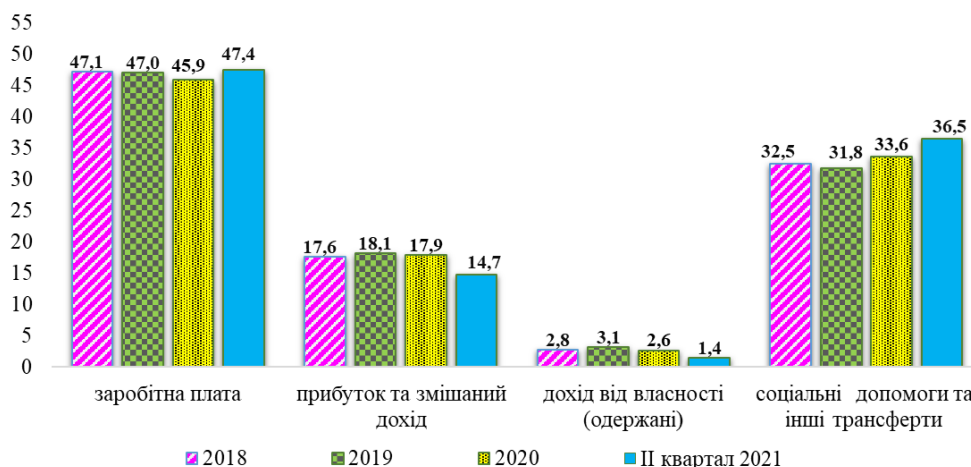

Рис.1. Структура доходів населення за 2018-II квартал 2021роки, %
Джерело: складено за [2]

Згідно даних рис. структура доходів за 2018 - II квартал 2021 роки свідчить про переважання у ній двох найбільших джерел: заробітної плати (47,4% в II кварталі 2021р.) та соціальної допомоги та інших трансфертів (36,5%). Динаміка доходів за останні роки демонструє сталу тенденцію до зниження часток доходу від власності з 2,8 до 1,4% та прибутку з 17,6 до 14,7%, що є негативним явищем щодо диверсифікації джерел доходів.

Згідно з даними з 2018 року триває зростання одного із основних складових реального наявного доходу населення - заробітної плати. Номінальні заробітні плати цього року зростають звичними докарантинними темпами. Зростання реальних зарплат помітно

сповільнює інфляція, що прискорилося останніми місяцями. Нагадаємо, що через падіння світових цін на енергоносії, а також зниження попиту, упродовж 2020 року інфляція перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в.п. Наприкінці року інфляція прискорилося, а з січня 2021 року – вийшла за верхню межу цільового діапазону через відновлення споживчого попиту, зростання цін на енергоносії та окремі продукти харчування. Повернення до цільового діапазону очікується у другій половині 2022 року завдяки надходженню нового врожаю цього року, корегуванню глобальних цін на енергоносії, вичерпанню ефекту низької бази порівняння, а також ефекту від посилення монетарної політики НБУ [3].

За кілька перших місяці 2021 року середня реальна заробітна плата виросла порівняно з аналогічним періодом 2020 року на 11,3%. Позитивно на заробітну плату впливає відновлення економічної активності підприємств за пом'якшення карантину.

Підсумовуючи варто сказати, що зростання реального наявного доходу триватиме й надалі завдяки відновленню економіки. Згідно прогнозів НБУ, в цілому за рік зростання реальної зарплати становитиме 8,6%, що збільшить доходи працюючих. Проте повільний процес вакцинації та нестабільність епідеміологічної ситуації загрожує посиленням карантинних обмежень.

Якщо ж подивитись на структуру витрат та заощаджень, то бачимо, що за останні роки витрати на придбання товарів та послуг збільшується, а заощадження, навпаки, зменшуються.

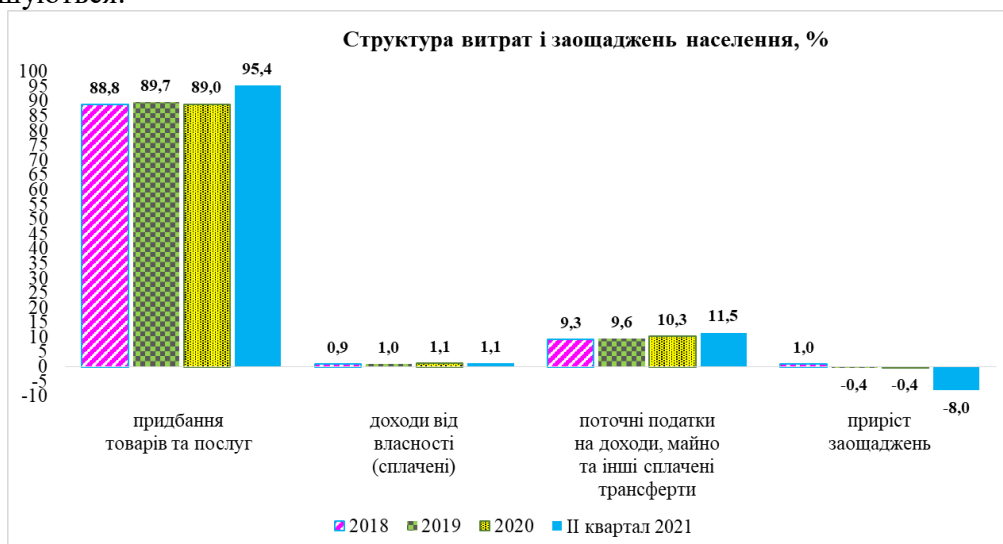

Рис. 2 Структура витрат і заощадження населення за 2018-II квартал 2021роки, %
Джерело: складено за [2]

Як бачимо з даних рисунку зростання відбулося в частині придбання товарів та послуг - 95,4%. На поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти пішло 11,5% від доходів, а на сплачений дохід від власності - 1,1%. Попри те, що під час кризи у населення спостерігається висока схильність до заощаджень, в українців зменшилися заощадження на 86,5 млрд грн, як повідомляє НБУ - імовірно обумовлено зростанням цін, а не споживчим попитом з боку населення,

В підсумку варто зазначити, що доходи населення у II кварталі 2021р. становили 1079,8 млрд грн, а витрати – 1166,4 млрд грн. Різниця у 86,5млрд грн була покрита за рахунок зменшення рівня заощаджень. Більше третини доходів склали соціальна допомога та інші поточні державні трансферти, зокрема – субсидії. У порівнянні до першого кварталу 2021 року спостерігається слабка тенденція до покращення споживчих настроїв, зокрема оцінки поточного матеріального становища та його майбутньої зміни.

Перелік використаних джерел:

1. Андрейцева І. А. Доходи і якість життя населення України: сучасний стан. Економіка та суспільство. 2021. №29 [URL:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/564](https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/564)
2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Національний Банк України: Звіт про фінансову стабільність | https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2021-H1.pdf?v=4

УДК 330

Попик Мар'яна

кандидат економічних наук
доцент кафедри туристичної інфраструктури
та готельно-ресторанного господарства ДВНС «УжНУ»
Україна

Maryana Popuk

Ph.D. in Economics
Assistant Professor oat the Department of tourism infrastructure
and hotel and restaurant industry
Uzhhorod National University
Ukraine

Ваган Роберт

Студент 1 курсу магістратури
Факультету туризму та міжнародних комунікацій
Ужгородського національного університету
Україна

Robert Vagan

1st year magistrate student
Faculty of Tourism and International Communications
Uzhhorod National University
Ukraine

СУЧАСНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ ПРАЦІВНИКІВ ГОТЕЛЮ MODERN RECOMMENDATIONS FOR COMPLIANCE WITH PROFESSIONAL STANDARTS FOR HOTEL EMPLOYEES

На сьогоднішній день ситуація на світовому ринку туризму дуже нестабільна та потребує спеціальних та специфічних заходів задля дотримання професійних стандартів у роботі всіх підрозділів готельного господарства. Починаючи від покоївок, закінчуючи керуючим підприємством. Одним із головних важелів впливу, в цілому на сферу туризму, зараз являє собою пандемія COVID-19.

Пандемія кардинально змінила образ сучасного туризму, відповідно змінились і вимоги до закладів, які надають туристичні послуги. Розпочати варто з тих, які рекомендовані урядом аби запобігти поширення коронавірусної інфекції [1]:

1) Керівники готелів повинні надати відповідальну особу, яка проводить температурний скринінг усім працівникам перед початком роботи. Працівники, в яких виявлено температуру тіла понад 37,2° С або ознаки респіраторних захворювань, не допускаються до роботи. Також керівництво готелю має забезпечити наявність щонайменше п'ятиденного запасу засобів індивідуального захисту.

2) На вході в готель та в коридорах необхідно розмістити інформаційні матеріали щодо профілактики корона вірусу; організувати місця для обробки рук антисептиками.